

1 HELSEPOLITISK DOKUMENT

2 *Vedtatt av Velferdstinget 17.11.2014*
3 *Revidert av Velferdstinget 20.03.2019*

4 Helsepolitisk dokument inneholder hva Velferdstinget i Oslo og Akershus mener om
5 studenters helse.

6 Helse skapes ikke bare på legekantoret. Alle deler av livet påvirker hvordan vi har det, både
7 psykisk og fysisk. Hva vi spiser, hvordan vi bor og aktivitetsnivå har mye å si for helsen vår.
8 God helse er en forutsetning for å nå flere mål, blant annet en meningsfull studietid, god
9 læring og overskudd til andre aktiviteter.

10 Studenter er en særlig utsatt gruppe på flere områder. Økonomisk har studenter dårligere
11 råd enn befolkningen for øvrig, og forventninger til å prestere studiemessig og sosialt er
12 betydelige. Dette krysspresset kan være en av årsakene til overrepresentasjon av psykiske
13 symptomplager blant studenter. Støtte for dette finner vi i Studentenes helse- og
14 trivselsundersøkelser. Derfor er det viktig at man benytter seg av den tilgjengelige
15 kunnskapen når man utvikler, og videreutvikler tjenester innen studenters helse og
16 folkehelse.

17 Det er utdanningsinstitusjonene som har det overordnede ansvaret for det fysiske og
18 psykiske læringsmiljøet, og derfor er samarbeidet mellom institusjonene og
19 studentsamskipnaden avgjørende for å legge forholdene til rette for et godt studiemiljø, og
20 en god studietid. Siden helse er sammensatt og påvirkes av alle hverdagens aspekter, er
21 det nødvendig å se dette dokumentet i sammenheng med Velferdstingets øvrige politiske
22 dokumenter.

23 DET OFFENTLIGE

24 Mange studenter har i praksis to bosteder, og de tilbringer flere måneder i forskjellige deler
25 av landet i løpet av året. Derfor må det være mulig å ha tilgang på helsetjenester begge
26 steder, også for sykdom som ikke er akutt. I dette spørsmålet spiller studentsamskipnadene
27 en rolle, men det er det offentlige som må legge til rette gjennom finansiering, lover og
28 forskrifter.

29 Internasjonale studenter som har betalt semesteravgiften har de samme rettighetene i
30 Studentsamskipnaden SiO som norske studenter på alle områder, bortsett fra
31 fastlegeordningen. Dette er fordi flere internasjonale studenter kun er i Norge en kort
32 periode, og dermed får de bare et ID-nummer og kvalifiserer derfor ikke til registrering hos
33 HELFO. Staten må tilrettelegge bedre slik at internasjonale studenter som er i Norge en kort
34 periode får de samme rettighetene til helsehjelp som resten av befolkningen.

35 Utenom fastlege og tannhelsetjenesten finansieres SiOs helsetjenester hovedsakelig
36 gjennom semesteravgiften. Samtidig avlaster disse tjenestene det offentlige tilbud og er
37 bedre tilpasset studentpopulasjonen. Samskipnadenes helse- og tannhelsetjenester burde i

38 større grad finansieres av det offentlige. På den måten kan man frigjøre
39 semesteravgift som kan gå til å utvide kapasiteten i helsetjenesten ytterligere.

40 Velferdstinget mener derfor at:

- 41 • Studenter skal ha mulighet til å ha fastlege på hjemstedet og på studiestedet
42 samtidig.
- 43 • Det bør etableres en statlig tilskuddsordning for å øke allmennlegekapasiteten ved
44 studiesteder og kapasiteten i det psykiske helsetilbudet.
- 45 • Kravene for å kunne motta sykepenger må tilpasses slik at heltidsstudenter kan
46 omfattes av ordningen.
- 47 • Det må være mulig å kombinere sykepenger fra folketrygden med sykestipend fra
48 Lånekassen.
- 49 • Studenter skal være en del av gruppen som omfattes av tannhelsetjenesteloven og
50 en del av det fylkeskommunale tilbudet. Det skal i det minste delvis finansieres
51 offentlig.
- 52 • Ordningen med subsidiert prevensjon bør utvides til å gjelde studenter.
- 53 • HELFO må tilrettelegge for studenter uten norsk personnummer eller d-nummer slik
54 at de har samme rettigheter på fastlege som resten av studentpopulasjonen.
- 55 • Det offentlige skal opprette og tilgjengeliggjøre en oppdatert oversikt over hvilke
56 psykologer som får driftstilskudd.

57 SAMSKIPNADEN

58 Studentsamskipnadens viktigste oppgave er å bidra til lik mulighet til utdanning.
59 Studenthelse er en særdeles viktig del av dette. At SiO tilbyr tjenester på mange ulike
60 områder gir en unik mulighet til å tenke helhetlig. Derfor må alle SiOs divisjoner bidra til å
61 fremme god studenthelse.

62 SiO Helse forvalter noen av de viktigste studentspesifikke velferdstjenestene. De skal
63 utgjøre en førstelinje som er tilpasset studenttilværelsen. Det innebærer blant annet lave
64 priser og nærhet til studiestedene. Studenters utfordringer og behov er ikke alltid de samme
65 som i resten av befolkningen, og SiOs helsetjenester skal ha særlig kompetanse på disse
66 utfordringene og behovene.

67 SiOs helsetjenester skal være tilgjengelige, og tilstrekkelig kapasitet hos SiO Helse er en
68 avgjørende faktor for gode tjenester. Samtidig omfatter tilgjengelighet mer enn bare
69 behandlingsskapasitet.

70 SiO sine kurstilbud innenfor rådgivningstjenesten skal være lett tilgjengelige og ønskelig å
71 delta på. Disse kursene skal også holdes på engelsk slik at internasjonale studenter også
72 kan delta.

73 Behandlingen begynner når man tar kontakt, og det må være en målsetting at hele
74 opplevelsen skal være så forutsigbar som det lar seg gjøre. Systemer i SiO skal ikke være
75 en ekstra belastning for studenter som har behov for helsehjelp. Alle som kontakter
76 tjenestene skal tas på alvor og møtes med medmenneskelighet og respekt.

77 Mange studenter er mer sårbar fase av livet der en kanskje bor for seg selv
78 for første gang, og kan oppleve at psykiske plager kan oppstå eller forsterke seg i denne
79 tiden. De fleste studenter er også i en aldersgruppe som har høyere risiko for å utvikle
80 alvorlige psykiske lidelser, derfor er et viktig at studenter som har tegn til alvorlige psykiske
81 lidelser eller vansker skal få henvisning til, og oppfølging i spesialhelsetjenesten, samtidig
82 som de får oppfølging fra SiO Helse i overgangsperioden.

83 Undersøkelser viser at en del LHBTIQ-personer har vanskelig for å være åpne i møte med
84 helsetjenester. Dette kan føre til at man som pasient går glipp av viktig helseinformasjon. Et
85 universelt utformet helsevesen fordrer at man som helsearbeider har tilstrekkelig
86 kompetanse om de ulike pasientgruppene man møter. Kjønn- og seksualitetsmangfold blir i
87 liten grad tematisert i helseutdanningene, og mangelen på kunnskap og faglig språk fører til
88 at mange opplever det som utfordrende å skulle snakke om dette i møte med pasientene
89 sine. Derfor må SiOs helsepersonell oppdateres jevnlig på utfordringer knyttet til forskjellige
90 seksuelle orienteringer og kjønnsuttrykk.

91 Vi vet at fysisk og psykisk helse har en klar sammenheng. Derfor bør SiOs leger og
92 psykologer ha mulighet til å skrive ut "grønn resept" på fysisk aktivitet med nødvendig
93 tilrettelegging og veiledning.

94 Det bør tilbys gratis eller rabattert personlig trener, fysio- og/eller manuell terapi på
95 henvisning fra lege, spesielt for de med nedsatt fysisk funksjonsevne.

96 Velferdstinget mener derfor at:

- 97 • Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHoT) skal gjennomføres hvert fjerde
98 år.
- 99 • Informasjon om SiOs helsetilbud, inkludert refusjonsordningen for egenandel, skal
100 være god og lett tilgjengelig.
- 101 • Timer hos alle deler av SiO Helse skal kunne bestilles gjennom tilgjengelige digitale
102 løsninger.
- 103 • Man skal aldri trenge å ta kontakt flere ganger for å få time.
- 104 • Ventetiden for time hos psykolog skal ikke være lenger enn to uker.
- 105 • Ventetiden for fastlegetime skal som hovedregel ikke være lenger enn to uker.
- 106 • Ventetiden for time hos rådgivning skal ikke være lenger enn én uke.
- 107 • SiO Helse skal ha kveldsåpne tilbud.
- 108 • SiOs rådgivningstjeneste skal være tilgjengelig på alle institusjoner tilknyttet SiO.
- 109 • Førstelinjen på utdanningsinstitusjonene tilknyttet SiO skal ha god kjennskap til SiOs
110 helsetjenester og skal kunne informere studenter om disse.
- 111 • Det bør tilbys gratis eller rabattert trening på henvisning fra lege.
- 112 • Studenter på utveksling fra en SiO-tilknyttet institusjon må tilbys helsehjelp på likest
113 mulig grunnlag som en student i Norge.
- 114 • SiOs helsetjenester skal videreutvikles slik at tilbudet til enhver tid holder høy kvalitet
115 og er tilgjengelig for flest mulig.
- 116 • SiOs helsepersonell oppdateres jevnlig på utfordringer knyttet til forskjellige seksuelle
117 orienteringer og kjønnsuttrykk.

VELFERDSTINGET I
OSLO OG AKERSHUS

- 118
119
120
- SiO Helse skal tilby gratis sanitetsprodukter på sine lokaler, da dette er en stor økonomisk byrde for mange. Sanitetsprodukter er her definert som bind, tamponger og menskopper.